

DEKANEN



Foto: Bjørn-Kåre Iversen

Kjære studenter og medarbeidere,

Er engasjementet dødt? Hvor er opprøret? Skal vi stilltiende akseptere at "rettroende" kveler den akademiske frihet og gjør universitetene til lakeier av markeds-kreftene? Hvorfor er vårt eget departement så ivrig etter å utradere en universitetsmodell som er vokst fram og utviklet seg i løpet av snart 1000 år? Er det en from tanke om å skape et bedre universitet tilpasset en ny tid? Eller kan det være en klar tanke om å kontrollere og styre et mangfold av kritiske meningsyttringer inn i konformitetens likegyldighet. Jeg vet ikke svaret, men jeg føler at det er noen røde lamper som signaliserer fare! Det er interessant at den nåværende regjering hevder å ha en verdikonservativ forankring. Dette gjelder i så fall ikke de institusjoner

som i århundreder har vært forkjempere for frihet og fred. Det er ikke vanskelig å forstå at totalitære regimer stenger universitetene og slår ned studentopprør. Vi burde minne oss selv på vår nære historie. Høsten 1943, for snart 60 års siden, ble Universitetet i Oslo stengt av okkupasjonsmakten og nazist-regimet. Universitetsansatte og studenter ble arrestert og mange sendt til konsentrasjonsleirer. Opplever vi en annen ulv, men denne gang kledd i fårekler. Representerer det tradisjonelle universitet en så stor fare for "dot.com-samfunnet" at disse institusjonene må vingestekkes, miste frihetsgrader, i verste fall miste sin frihet. Er dette et scenario å ta med seg inn i påsken? Ja, for uansett tro eller mangel på tro, religionstilhørighet eller kulturbakgrunn, må alle kunne se at påsken også handler om et opprør mot den tidens "rettroende", mot manglende frihet og fravær av fred. Utan engasjement er universitet dødt. La det leve! God påske!

Georg Sager

FAKULTETSADMINISTRASJONEN

Gratulerer...

Ansatte som fyller 50 og 60 år ved Det medisinske fakultet juni 2003:

50 år	født	60 år	født
Kirsti Ytrehus	02.06. 53	Odd Ragnar Nilssen	14.06. 43

AKTUELT

Demokrati, styring og framtid

Av avdelingsingeniør Randi Olsen, Flerfaglig Fellesorganisasjon - 2fo UiTø

Kjære arbeidsplassen min gjennom mange år, du som har gitt også oss ansatte, både vitenskapelige og tekniske og administrative ansatte en stemme inn i styrende organer, du som har skjont at alle ansattes erfaringer og oppfatninger er verd å lytte til, som har og har hatt styringsformer som gjør at vi også har hatt innflytelse på utviklingen...skal du bli fristilt fra staten nå?

Skal forslagene fra Mjøs-utvalgets flertall, med Universiteter og høyskoler som særlovselskaper få lov til å bli en realitet? Skal vi ikke lengre få lov å være statlige tjenestemenn mer, med rettigheter til forutsigbare lønns- og arbeidsforhold, skal vi kanskje tape pensjonsrettigheter og relativt trygge arbeidsplasser? Skal vi oppleve å miste muligheten til å velge våre ledere selv, skal vi oppleve å i beste fall få status som rådgivende organ, vi som sitter i kollektive styrer ved universitetet? Med rett til å bli hørt, men ikke til å være med på å bestemme? Og med ansatte ledere med full mulighet til å la være å lytte til råd?

Skal vi over i en virkelighet der det frie universitetet faller, hvor forskning skal være markedsstyrt, kanskje,

hvor salg av studieplasser blir viktig for økonomien til institusjonen og hvor studentene ses på som kostnadsbærende enheter. Hvilke kår får den frie forskningen, blir det slutt på forskning hvor de intellektuelle utfordringene, nysgjerrighet og genuin interesse er drivkraft mer enn kommersielt potensiale.....

Hva vil konsekvensene av en eventuell fristilling bli? Våre demokratiske rettigheter slik vi kjenner dem vil ikke overleve. Vi vil få styringslinjer hvor ledernes lojalitet bindes mot overordnet nivå, og hvor medbestemmelsesretten for ansatte/underordnede blir borte.

Saken om framtidig styringsform for universitetene og høyskolene er ikke ferdigbehandlet. Utvalget som utreder saken har ikke gitt signaler om hvilken konklusjon som kommer, men det kan se ut som om det går en linje fra Mjøs-utvalget, via den nye loven om universiteter og høyskoler og over mot regjeringen Bondevik og deres vilje til omorganisering og fristiling av offentlige tjenester. Derfor en utfordring til alle i forhold til å reise diskusjonen, ikke vent til eventuelle endringsforslag ligger klar på bordet, påvirkningen og diskusjonen må komme i forkant av et vedtak, når vedtaket er fattet kan endringene komme fort, det har vi sett før.





Bruk av alternativmedisinsk behandling ved norske sykehus

Av vit.ass. Laila Salomonsen, NAFKAM

”Hver tredje voksne nordmann har minst én gang i livet oppsøkt en alternativmedisin-er. Alternativmedisinsk behandling finnes ved om lag hvert fjerde norske sykehus, og utbredelsen har økt merkbart i 1990-årene. Det kan se ut for at det skarpe skillet mellom den skolemedisinske og den alternativmedisinske behandlingsarena er begynt å svekkes selv i institusjonshelsetjenesten. Det er et stort behov for kunnskap blant norske sykehusansatte om mulighetene og begrensningene ved de alternativmedisinske behandlingsmetodene. Forskning er viktig i denne sammenheng, for å gi pasientene best mulig forskningsbasert hjelp for sine plager.”

Laila Johansdatter Salomonsen, Sameline Grimsgaard og Vinjar Fønnebø ved NAFKAM har gjennomført en undersøkelse om bruk av alternativmedisinsk behandling ved norske sykehus. Artikkelen er publisert i Tidsskriftet for den Norske Lægeforening 5. mars 2003.

Studien viser at om lag hvert fjerde sykehus i landet tilbyr en eller annen form for alternativmedisinsk behandling til noen av sine pasienter. Alternativmedisinsk behandling ble rapportert fra 28 sykehus, 19 av disse tilbød akupunktur. De resterende alternative behandlingsformene var sterilt vannsinjeksjon, oljemassasje, vitaminer i høydose, Nitter-kur, alternativt kosthold, urtemedisin, transkutan nervestimulering, musikkterapi og kunst- og uttrykksterapi. Det første sykehuset startet med alternativmedisinsk behandling allerede i 1975, og økningen i tilbud har vært størst i 1990-årene. Den vanligste begrunnelsen for bruk av alternativmedisinsk behandling var personlig interesse hos en sykehusansatt. Ved

ni sykehus definerte de ikke sitt tilbud som alternativmedisinsk behandling. I ett tilfelle hadde utøver bare alternativmedisinsk bakgrunn. De andre utøverne hadde helsefaglig bakgrunn, med stor variasjon i alternativmedisinsk tilleggsgutdannning.

Beskrivelsen av bruk av alternativmedisinsk behandling er basert på den lokale sjefsleges definisjon av slik behandling og vedkommendes oversikt over hvilken behandling som tilbys ved sykehuset. I det oppfølgende telefonintervjuet var kun 12 utøvere enige med sin sjefslege i at den behandling de ga faktisk kunne klassifiseres som alternativmedisinsk behandling.

Alternativmedisinske terapiformer og alternativmedisinske terapeuter har ikke noen formell plass i helsevesenet. Det ser likevel ut til at flere norske sykehus introduserer eller stilltiende aksepterer bruk av alternativmedisinsk behandling innenfor sine vegger. Hva dette kan skyldes er det vanskelig å si, men egenbruken av slik behandling blant medisinsk personell kan være en viktig faktor. Det oppgitte motiv i denne undersøkelsen for oppstart av alternativmedisinsk behandling var nesten utelukkende den sykehusansattes sterke tro på metodens supplerende effekt. Også på dette området ser det altså ut til at pasientetterspørsel i liten grad styrer innføringen av en ny behandlingsmetode.

Hvis alternativmedisinsk behandling blir mer vanlig på norske sykehus, vil det trolig oppstå en diskusjon om hvem som skal stå for behandlingen. Vår undersøkelse har vist at det hovedsakelig er offentlig autorisert/godkjent medisinsk personell som yter disse tjenestene. Kun i ett tilfelle ble pasienter behandlet av ekstern alternativmedisinsk utøver. Det er dog ikke nødvendigvis skolemedisinere med tilleggsgutdannning innen alternativ medisin som er de beste utøvere. Dersom det blir egen autorisasjon for nye grupper av alternativmedisinere, vil utfordringen for norske sykehuseiere kunne bli akutt.

Universitetssamarbeidet, Helse Nord RHF

Av Tove Klæboe Nilsen, Rådgiver Helse Nord RHF

En av helseforetakenes fire lovpålagte oppgaver er forskning. Helse Nord RHF har for 2003 omlag 24,5 mill kr til klinisk forskning i tillegg til bl.a. Senter for alderforskning, forskningsvirksomhet ved Telemedisin mm. Midlene ble lyst ut i desember, og er nå fordelt. Helse Nord RHF's samarbeidsorgan med universitetet - Universitetssamarbeidet - med representanter både fra UiTø, UNN og NFR, er gitt oppgaven å fordele de frie midlene på vegne av Helse Nord RHF.

Hovedandelen av de 24,5 mill kommer fra forskningsandelen i regionsykehusstilskuddet som tildeles fra departementet. Øvrige midler kommer bl.a. fra RHF's budsjett og opptrappingsplanen for psykisk helse. Universitetssamarbeidet har opprettet to forskningsutvalg, et for somatikk og et for psykiatri, som har stått for den faglige vurderingen av søknadene. Vi fikk i år inn 185 søknader for omlag 70 mill kr. Den endelige fordelingen av midlene ble vedtatt i møte i Universitetssamarbeidet 21. mars, og 143 av søknadene fikk midler. Det ble gitt midler til søknader fra alle helseforetak, og hovedtyngden av søknader og dermed tildelinger går i år til UNN, Nordlandssykehuset og Helse Finnmark.

FAKULTETETS PRIORITERINGER

Nytt fra tannlegeutdanninga

Av seniorrådgiver Tore Olsen, Tannlegeutdanningen

Studentklinikken

Arkitekter og planleggere har vært på studietur til Irland og Portugal for å se på moderne studentklinikker. Fikk nyttige impulser både når det gjaldt de bygningsmessige løsninger og IT-løsninger. Dette arbeidet skjer i regi av Troms fylkeskommune.

Studieplankomiteen har hatt møte for et par uker siden. Arbeidet med planen går sin gang og er tidsmessig i rute. Utdrag fra planen vil bli lagt ut på vår hjemmeside i nær fremtid.

Arbeidet med egen internettside har nå kommet så langt at dere om noen uker vil finne den under Med.fak. Følg med.

Stillingsplanen med angivelse av når de enkelte stillinger må være på plass er ferdig i løpet av måneden. Rekrutteringsarbeidet er også begynt. Utlysning av nøkkelstillinger vil forhåpentligvis kunne skje før sommerferien.

Intern flytting av forskningsgrupper ved IMB og refordeling av laboratorieareal

Av professor Nils-Erik Huseby, Avdeling for medisinsk biokjemi, og professor Jan-Olof Winberg, Avd. for biokjemi, IMB



En flytting av fem forskningsgrupper innen IMB er nå gjennomført. Dette medfører at gruppene får langt mindre plass enn tidligere. Fire av gruppene flytter sammen for å skape et felles biokjemisk fagmiljø og ønsker både å konsolidere egen forskningsvirksomhet og å skape nye, felles forskningsprosjekt. Flyttingen skyldes den prekære arealsituasjonen ved Avd. for molekylær bioteknologi som dermed vil være løst.

Siden innflyttingen i MH har organiseringen av de ulike avdelinger og forskningsgrupper ved IMB vært endret flere ganger. Den største forandringen skjedde da Avd. for molekylær cellebiologi og Avd. for bioteknologi ble slått sammen til Avdeling for molekylær bioteknologi. Denne avdelingen har hatt en positiv og spennende utvikling i forsknings- og undervisningsaktivitet. Avdelingen har markert seg godt i nasjonal og internasjonal forskningssammenheng, og har bidratt til oppbygging av spisskompetanse innen molekylærbiologisk forskning ved instituttet. Dette har kommet hele forskningsmiljøet ved fakultetet til gode gjennom etablering av nye teknikker og nytt felles utstyr.

Som en følge av disse endringene har avdelingens behov for laboratorieareal økt dramatisk. En måte vi vurderte dette behovet på var å sammenlikne "befolkningstettheten" for ulike forskningsgrupper ved instituttet; de 15 ansatte ved avdelingen har hatt ca. 5 m² lab-plass hver, mens ansatte på enkelte andre avdelinger har hatt nær fire ganger så mye. For å løse den prekære arealsituasjonen ved avdelingen, ble det i høst fremmet et forslag til refordeling av areal som omfattet tre andre avdelinger. Forskningsgrupper ved disse avdelingene (immunologi, medisinsk biokjemi og biokjemi) har hatt relativt store laboratorieareal. Etter interne vurderinger og diskusjoner aksepterte disse forskningsgruppene å flytte til mindre areal, og i et Instituttstyremøte i desember ble refordelingen vedtatt.

Rokkeringen er som følger:

Avdeling for immunologi (plan 8) flytter til UNN, og tar over halvparten av det areal som Avdeling for medisinsk biokjemi har hatt. Det frigjorte areal etter immunologene tas over av fire forskningsgrupper; to fra Avdeling for medisinsk biokjemi (Huseby og Tollersrud) og to fra Avdeling for biokjemi (Winberg og Rekdal). Disse fire gruppene beholder den andre halvparten av medisinsk

biokjemi-areal på UNN. Det frigjorte arealet etter Winberg og Rekdal tas over av Avdeling for molekylær bioteknologi som nå endelig får bedre laboratorieforhold. Rokkeringene fører til at de nevnte avdelingene får laboratorieareal som tilsvarer det de fleste andre avdelinger på IMB har (8-10 m²/ansatt).

De praktiske følger av flyttingen har vært mange. Vi som tilhører de fire forskningsgruppene som flytter inn i de tidligere immunologiarealene, har i flere uker "levd i pakkesker". I flere uker har det vært ryddet, flyttet, vasket og bonet, og mye har vært kastet eller lagret. Men nå begynner vi å komme i orden og endelig begynner "hverdagen" igjen. Det har vært svært mange praktiske detaljer som måtte finne en løsning. Et virkelig stort problem for oss alle har vært at vi har flyttet fra et relativt stort areal til et langt mindre areal, og dette har ført med seg mange vurderinger om hvordan vi skal klare å få plass til alt det som vi har vært vant til å ha i nærheten. Hvor skal alle kjemikaliene stå? Får vi nok plass til fryserer? Og hvordan skal vi fortsatt bruke felles utstyr, skrivere som vi har plassert andre steder? I denne innkjøringsfasen vi nå er i, er det ikke alltid lett å huske hvor vi har plassert ulike reagens, oppskrifter og utstyr. De fleste har også fått nye telefonnummer, og dette tar det også tid å venne seg til.

Vi fikk etter hvert et godt og positivt samarbeid med Teknisk avdeling som gjorde en storartet rundvasking av lab- og kontorarealene før innflytting. Driftsavdelingen har hele tiden stilt opp og hjulpet til, med avhending av masse avfall og med å finne brukbart kontorutstyr. De har installert nye hyller, fjernet skap, endret vann- og strømtilkoblinger, hentet og montert bord og skap. Universitetets IT-avdeling har nærmest på dagen hjulpet oss med å endre telefon og faks, og vår lokale IT-avdeling har også vært svært imøtekommende og gitt oss assistanse ved innplugging og igangsetting av de uunnværlige PC'er og skrivere. Instituttet har vært behjelpelig med innkjøp av nye kontorbord og hyller.

Flyttingen medfører også en klar strategisk gevinst. Et overordnet mål for oss er å konsolidere forskningen og fagmiljøet. Vi er fire biokjemiske grupper som flytter tett sammen og vi kan dermed lett utnytte hverandres kompetanse og utstyr. Gruppene har en relativ tung instrumentpark for bl.a. biofysiske studier av proteiner, og for konstruksjon av peptider. De fire gruppene har hatt relativt små ressurser, men har til sammen produsert mer enn 90 artikler i internasjonale tidsskrift i løpet av de siste 10 år, derav 1/3 i tidsskrift med relativt høy siteringsindeks (dvs. impact factor > 4). En av gruppene (ledet av Tollersrud) koordinerer et EU-prosjekt. De tre andre gruppene arbeider med tema rettet mot tumor-biologi. Disse prosjektene står ganske nær hverandre og vi vil etablere felles forskningsprosjekt. Vi vil sette i gang faglig seminarvirksomhet, og legge vekt på intern opplæring og dermed oppnå et bredere fagmiljø som vil være gunstig både for ansatte og for studenter. Som et første ledd i denne prosessen planlegges nå et snarlig miljøseminar slik at vi blir bedre kjent med hverandre og hverandres forskningsprosjekt, kompetanse og teknikker. Vi har allerede merket at det er blitt langt lettere å integrere og forbedre kjemi/biokjemi-undervisningen for medisinstudentene som vi har ansvar for.

Den erfaring som høstes gjennom en slik samordning av forskningsvirksomhet kan være viktig for instituttet.

Nytt fra Bedriftsidrettslaget

Av Ingunn Ytrehus, leder UIT-BIL

SYKLE eller GÅ TIL JOBBEN - aksjon mai - august 2003

Norges mosjons- og bedriftsidrettsforbund har sin årlige landsomfattende aksjon i perioden 5. mai - 30. juni. Bedriftsidrettslaget ved UiTø organiserer en lokal utvidet aksjon fram til 31. august. Sykle, gå eller kom deg til og fra jobb på annen måte for egen maskin.

Valgfri registreringsenhet: Kontorfellesskap, avdeling, institutt, fakultet.

DU kan være kontaktperson hvis ingen andre er det.

Nærmere opplysninger ved Fred Klokkervoll, Nordlysobservatoriet (Fred.Klokkervoll@phys.uit.no) eller Ingunn Ytrehus, Med.fak. (ingunny@fagmed.uit.no)

Hovedpremie fra Universitetet i Tromsø: SYKKEL

Sykkelen loddrekkes blant ansatte som kommer seg til og fra

jobb for egen maskin minst 30 dager i perioden 5. mai - 31. august 2003.

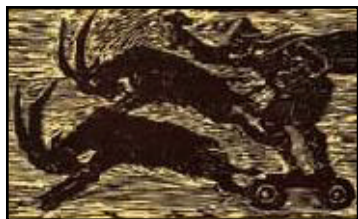
Kontaktpersonene rapporterer resultatet direkte til den nasjonale aksjonsledelsen og til bedriftsidrettslaget ved UiTø (UIT-BIL) ved Fred Klokkervoll.

Kontaktpersonene oppfordres til å organisere lokal premiering dekket av lokale velferdsmidler. F.eks. premiering for sykling og/eller annen aktivitet flest antall dager og/eller antall kilometer.

Medlem eller ikke medlem

Aksjonen er for alle, men hvis du ønsker å melde deg inn i bedriftsidrettslaget kan du kontakte Ingunn Ytrehus.

Bedriftsidrettslaget tilbyr følgende aktiviteter: Bowling, bordtennis, fotball (dame og herre), friidrett (løping), håndball, langrenn, orientering, roing, seiling, sykling, Taekwon-Do, trim og volleyball (dame og herre). Ta gjerne kontakt hvis du har ideer til andre aktiviteter.

**Targeted Cancer Therapies
An Odyssey**

Tromsø Symposium 2003 June 22 -24

Organised by:

Øyvind S. Bruland, Professor of Clinical Oncology

Trond Flægstad, Professor of Pediatrics

Scientific symposia have been arranged yearly by the University of Tromsø since its inception in 1972. The present symposium is the first one dealing with cancer therapy.

This pamphlet presents the "Tromsø Symposium 2003"; an international cancer meeting to be held at the University of Tromsø campus, from June 22 to 24, 2003.

<http://www.radiumhospital.no/tromsosymp2003>

Frister:

Norges forskningsråds frist er 15. juni. Se www.forskningsradet.no.

Nasjonalforeningen for folkehelsens frist for søknad til Helse og Rehabilitering er 7. mai 2003.



God påske!

Red.

Redaksjonsansvarlig:

Dekan Georg Sager

Stoff sendes redaksjonssekretærer:

May Liss Paulsen (maylissp@fagmed.uit.no, 44601)

Karin Akselsen (karinpa@fagmed.uit.no, 44691)

Adresse:

Medflaket, Det medisinske fakultet, UiTø, 9037 Tromsø

Tel. 77 64 46 01 Fax. 77 64 53 00

<http://www.fm.uit.no/info/Medflaket/>